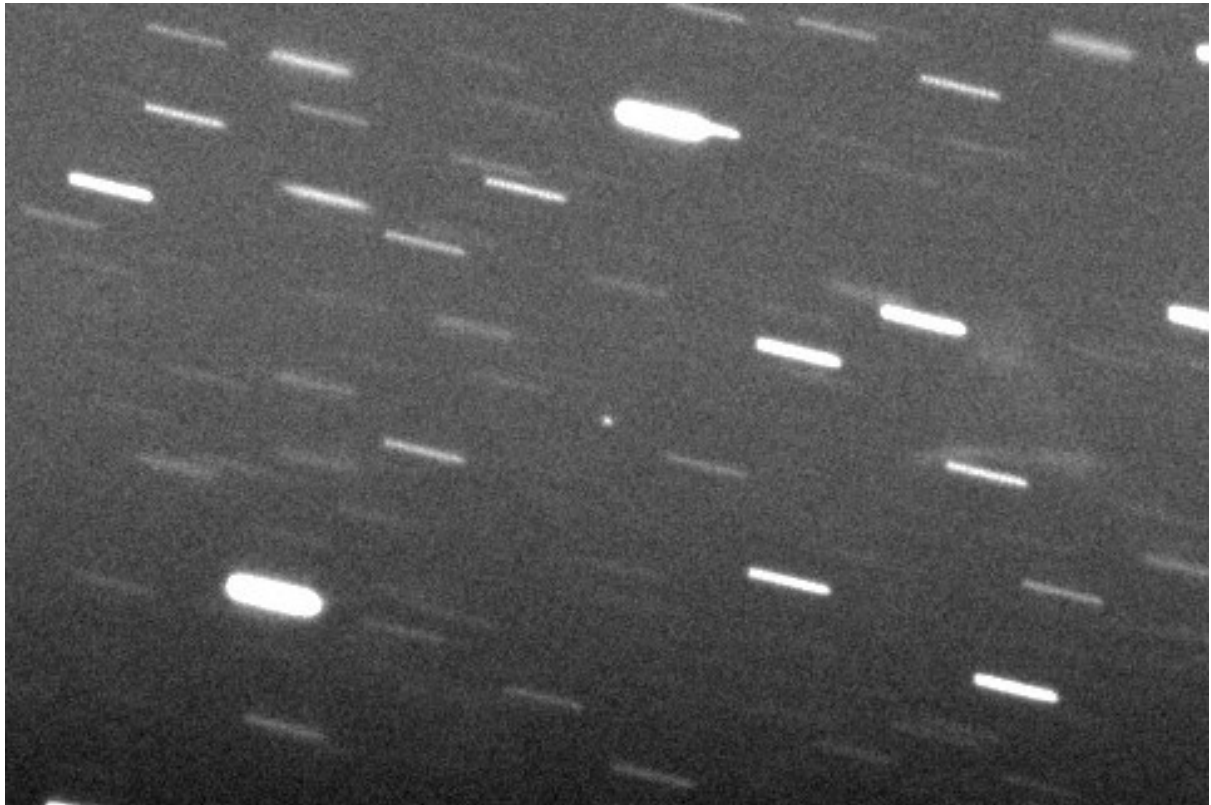

Földközeli kisbolygót fedeztek fel Piszkéstetőről

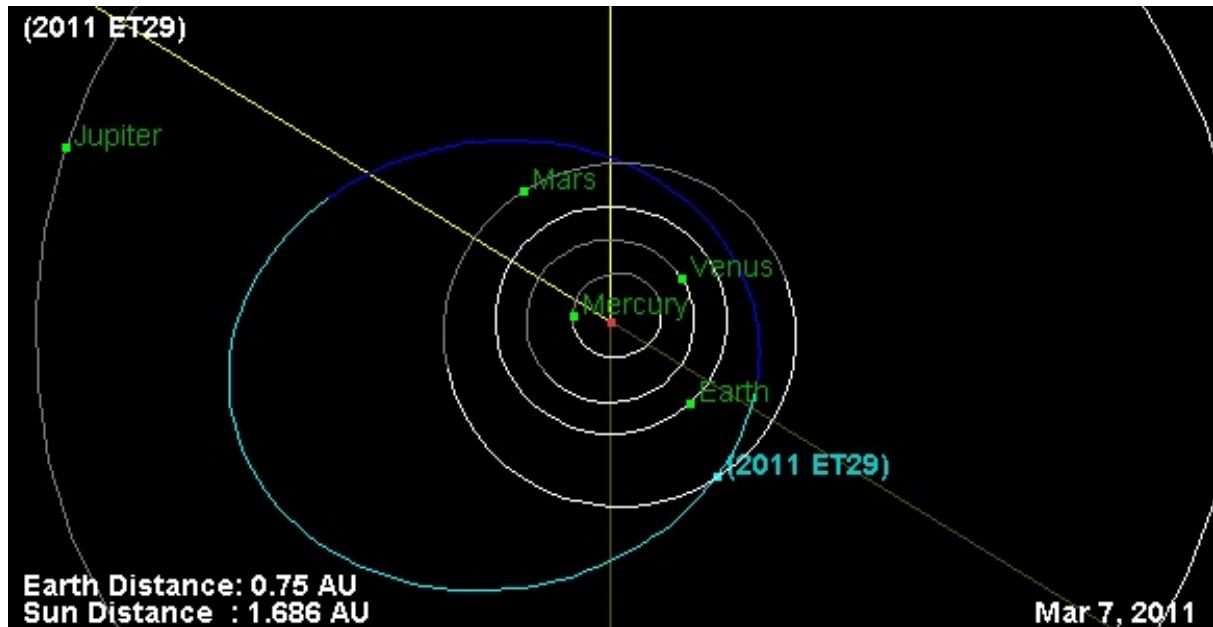
Március 7-én egy eddig ismeretlen, a földközeli kisbolygók csoportjába tartozó égitestet azonosítottak magyar csillagászok a Piszkéstetői Csillagvizsgáló 60 cm-es Schmidt-távcsövével. A Piszkéstető Supernova and Trojan Asteorid (PISTA) Survey során felvett képeket Kelemen János készítette, majd az interneten keresztül letöltött felvételeket Sárnecky Krisztián vizsgálta át szupernóvák és elmozduló égitestek – kisbolygók és üstökösök – után kutatva. A négy teleholdnyi területet rögzítő négy felvétel egyikén, nyolc másik azonosítatlan kisbolygóval együtt mutatkozott az a 20 magnitúdó körüli égitest, amely később a bolygónkat erősen megközelítő kisbolygónak bizonyult. A durván 1 km átmérőjű égitestről csak március 9-én hajnalban derült ki, hogy a Near Earth Object (NEO) csoportba tartozik, ahova minden olyan naprendszerbéli égitestet besorolnak, amely 1,3 CsE-nél jobban megközelíti a Napot. Ezek a kisbolygó és üstökösök jelen pillanatban nem feltétlenül keresztezik a földpályát, de kis távolságuk miatt ez belátható időn belül bekövetkezhet, így érdemes figyelemmel kísérni őket.

1. ábra. A 2011 ET29 jelű földközeli kisbolygó március 8-án. A kép 12 darab 150 másodperces felvétel összeadásával készült oly módon, hogy a kisbolygó mozgásának megfelelően eltoltuk a képeket. Így az aszteroida maga csillagszerű maradt, miközben a csillagok vonalakká húzódtak szét.

Miután az égitest felfedezésének híre felkerült a Minor Planet Center különleges égitestek megerősítésére felhívó honlapjára Angliából, Olaszországból és Franciaországból is észlelték, valamint a Mátrából is sikerült újabb felvételeket készíteni a mérsékelt gyors mozgású kisbolygóról. Ezek a megfigyelések megerősítették, hogy a 2011 ET29 perihélium-távolsága 1,225 CsE, így az égitestek NEO osztályba tartozik. Ezzel háromra emelkedett a hazánkban

felfedezett földközeli égitestek száma, melyek mindegyikét a piszkés-tetői Schmidttel találták meg. Elsőként a (3103) Eger kisbolygót fedezte fel Lovas Miklós 1982-ben, majd 2008-ban Kárpáti Ádám és Sárneczky Krisztián talált egy, a mostanihoz hasonló, Amor típusú kisbolygót, a 2008 UZ201-et ($q=1,163$ CsE). Reményeink szerint a Lendület programnak köszönhetően megtízszereződött látómezőben évente egy-két földközeli kisbolygót lehet majd felfedezni.

2. ábra. A kisbolygó pályája és helyzete a felfedezés idején. Látható, hogy a Naphoz közeledő égitest ekkor pont a marspályát szelte át, miközben maga a bolygó pályája átellenes pontján tartózkodott.

Miután március elején több derült éjszaka is volt hazánkban, számos további felvételt lehetett készíteni a Schmidt-távcsővel. Ezekben a már említett földközeli égitest mellett további 20 eddig ismeretlen, a Mars és a Jupiter pályája között keringő „hagyományos” kisbolygót sikerült felfedezni Kelemen Jánosnak és Sárneczky Krisztiánnak. A 20-21 magnitúdós, jellemzően 2-5 km átmérőjű égitestek a következő hivatalos IAU jelöléseket kapták: 2011 EO17, 2011 EP17, 2011 EV19, 2011 EW19, 2011 EX19, 2011 EO28, 2011 EV28, 2011 EW28, 2011 EX28, 2011 EY28, 2011 EZ28, 2011 EA29, 2011 EA44, 2011 ED44, 2011 EG44, 2011 EH44, 2011 EA48, 2011 EB48, 2011 EC48 és 2011 EY74.